

ԿՐՈՆԱԿԱՆ

ԻՅՆՉՊԵՍ ՓԱՌԱԻՈՐԵԼ ՊԱՇՏՈՆԸ

Խորհունկ հարց, որում մտածումիմ տաժամբը ամկարելի է որ զգացած չըլլայ որեւէ կրօնական-հասարակական գործիչ մամաւանդ, որ խղճմտութիւն ունի իր կոչումիմ հանդէպ, եւ որում ուխտը երբեք չէ պղտորուած տկարամիտ տարութեամբներէ: - Ներուի՛ մեզ ըսել որ եթէ Առաքեալը այդ հարցումիմ ուղղակի պատասխամ մը տալու դիտումով գրած չըլլայ՝ իսկ Հռովմայեցոց Թուղթիմ այս հատուածը (ԺԱ. 13-24), կարելի է ամոր խո-կումովը փոքր ի շատէ լուսաբանուիլ ամոր մասիմ:

Պաշտօնը փառաւորել՝ անշուշտ կը մշտնակէ պատուով կատարել այն պարտականութիւնները, զորս իր ասպարէզիմ մաքուր գիտակցութիւնը կը հարկադրէ այդ կարգի պաշտօնէիմ: - Արդ, յաջողելու համար այդ բանիմ մէջ, առաջիմ եւ էական պայմանն է կապուած մնալ ընդ միշտ սա՛ սկզբունքիմ թէ ինչ որ կը սպասուի իրմէ կատարել՝ Աստուածայիմ ծրագիր մըն է, եւ թէ հարկ է մախ լաւագոյնս ըմբռնել այդ ծրագիրը, ամոր մասիմ պատրամքներու չնեթարկուելու համար: Եւ յետոյ, թոյլ չտալ որ ամոր նկատմամբ կազմած իր հասկացողութիւնը ազդուի մարդկօրէն զգացումներէ եւ մտածութիւններէ. չմոռնալ բնաւ թէ փրկութեան սպասաւոր մըն է ինքը, եւ ատոր համար անհրաժեշտ է որ գիտնայ յանձն առնել ամենէն ծանր զոհողութիւնները, զորս յանախ իրեն պիտի պարտադրէ այդպիսի գործի մը գաղափարն ինքնիմ: - Աստուածայիմ ծրագիրը իր բովանդակ պայծառութեանը մէջ ըմբռնելէն եւ ամոր վերաբերմամբ ամեն անգամ շրջափառեց եւ յօժարելէ վերջն ալ, սակայն, ամոր գործադրութեան համար լինել ինչպէս անհատական օգուտը: Իսկ երբ անհմար երեւի այդ, այսինքն երբ համոզում գոյացուի թէ պիտի յամենայ զանգուածայիմ ազատագրումը, չկասեցնել մասնաւորներում ազատումը. ասիկա նկատելով սակայն միշտ քայլափոխ մը դէպի ամբողջական արդիւնը: - Պարագանքը կշռել յստակ եւ արդար դատումով: Չը վիատի ծախողանքներէ. ինքզինքը վարժեցնել օգտուելու ամենք բերած փորձառութենէն, եւ խորհիլ որ եթէ երբեմն կործանումէն իսկ բարիք կը ծնի, Աստուծոյ ծրագիրներում յաջողութեան տեսակետով, երջանկութեան ի՞նչ ամակնկալներ ծածկուած են արդեօք Յայտնութեան յաւիտեական խորհուրդներում մէջ: Չվստահիլ ներկայի երևոյթներում: Գործերը, վիճակները, մարդերը հասկնալու եւ ամենք հանդէպ վարմունքի եւ վերաբերմունքի ուղղութիւնը մշտնապէս համար ի նկատի ունենալ ամենք ծագումը, զարգացումի փուլերը, եւ վախճանը, որո՛ւմ միայն կը մակարերուի թէ կրնան յամգիլ այդ ամէնը: - Ամենէն գաղափարական ընդհանրացումներու ամենատուր եղած ատեն ալ չարիամարիւն իր արիւնքիմ բնագոյր, իր ցեղիմ բնիկ զգացումը: Իր ազգիմ ու ժողովուրդիմ ազնուացումիմ, փրկութեան իղծը՝ համարել ամենէն անառիկ պարտականութիւններէն, Աստուծոյ կողմէ դրուած մեր սրտիմ մէջ: - Չգուշանալ բնական պատահարները կամ բնա-լանական երևոյթները իրբեւ մեկնակէտ առնելով բարոյական եզրակացութեան հասնելու փորձութենէն: Նիւթով հոգիմ մեկնաբանելու այդ մեթոտը ամենէն կաղ սովետութիւնն է եւ ձեռնածութիւն մը, որում առաջիմ զոհը կ'ըլլայ զայն մտածողը: - Բաւականաւ ալ ամենք հեզմանքի մը մէջ մարելով ամենէն դառն չկամութիւնները եւ իրենք պատճառած կսկիծը, եւ ճիգ ընել ամենէն տարօրինակ եղելութիւններէն ալ բարի հետեւութիւն մը հանելու: - Հաւատալ Աստուծոյ ո՛րքան սատկութեան՝ մոյքանք քաղցրութեան, այսինքն յամենայնի արդարութեան վրայ: Կեանքի, վարքի, եւ գործունէութեան ամխախտ կանոն ընել այս սկզբունքը: Անով միայն հմար է լուսաւորել բազմաթիւ մթութիւններ, որոնք կրնան կնճռոտել մեր յոյսն ու սէրը: Ասլիլ, գործել եւ յարատեւել այն քաղցրութեան մէջ որ հաւատքէն կը բղիխ. անով է որ գործիչը քաջ կը մնայ վտանգներում առջեւ, կը պահէ իր սրտի գոհումակութիւնը ամենէն ծանր յոգնութեան մէջ, զուարթ կը մնայ իր յոյսիմ հանդէպ եւ բարի իր սիրոյմ մէջ, ինչպէս հոգեպէս ուրախամիտ մարդը, որ տէրն է իր կեանքիմ, Աստուծոյ եւ ամոր ծառայութեան զգացումովը մոյմ իսկ: Այսպիսի մէկն էր սուրբապէս Քրիստոնէութեան մեծ Առաքեալը Պօղոս, որ իրաւունք զգաց իրեն ըսելու. «Չպաշտօնք իմ փառաւոր առնեմ»: